

Í nýggjum húsum:

Grundstykkioð var strævnast at afturgjalda

Einki til avlops

Fólk, sum byggja, mugu venda hvørjum oyra, fyrri at kunna gjalda aftur tey stóru lánini

Hvussu í verðini eru ung- ar familjur við vanligari inntøku færar fyrri at byggja sær hús?

Henda spurningin seta nóg, nú eini seðhús í vanligari stødd í Havn kosta eina millión krónur at byggja. Tað vil siga, um grundstykkioð er í almennari útstykkning. Í privatari útstykkning verða húsin oftast nakrar hundrad túsunn krónur dýrari.

Nøkur fáa húsin eitt sindur biligari við at smíða ein part sjálv. Men tað er langt frá, at øll hava møguleikar fyrri hesum. Nóg fáa ikki spart annað enn við at mála og tapetsera sjálv.

Ymist er, hvat fólk í nýggjum húsum sita fyrri. Umframt húsastødd, veldst um lánini.

Hildigunn Tausen flutti í summar saman við manni og soni í nýggj hús, sum tey hava bygt uppi á Flat. Tey eru ikki ringast fyrri. Fingu lagalig lán, byggitiðin helt, g Norðsetur-hús sum teirra eru hvørki tey størstu ella dýrastu. Tað er eitt miðal dæmi. Hildigunn hevur jattað at greiða frá, hvussu tey fáa alt at hanga saman.

Onga eginogn

Grundstykkioð fingur tey uppi á Flat í november

1983. Stutt framman undan vóru tey flutt heim úr Danmark, har hon just hevði fingið sína pedagog- útbúgving — við lestrar- lani — og tí hevdu tey onga eginogn. 100.000 krónur skuldu gjaldast beinan vegin fyrri grund- stykkioð, og tað figgjaðu tey við lani. Hetta lanið rindaðu tey aftur eftir hálvum triðja ári — tað er heldur skjótari enn van- ligt.

— Tað var tann strævn- asta tíðin. 5.500 krónur skuldu vit gjalda um mánaðin fyrri lanið. Rentufrá- drátturin var litil við 100.000 krónum í lani, og tí skuldu vit gjalda næst- an helvtina í skatt. Sam- stundis búðu vit til leigu fyrri 2.000 krónur um mánaðan. Tað var ein strævin tíð figgjarliga, sigur Hildi- gunn.

Av tí at grundstykkioð var afturgoldið, gekk væl at fáa lán. Tey læntu upp á grundstykkioð og fingur tilsamans 785 túsunn í lani. Hildigunn sigur, at Sparikassin, sum læt teimum byggilán, hjálpti teimum væl við at finna teir frægastu lánimøg- leikarnar.

Tað tók sína tíð, til grundstykkioð var byggi- klárt. Tað bleiv so í mai mánaði seinasta ár, og halvan juli fluttu tey inn. Tað gekk so skjótt, av tí at tey keyptu sniðhús. Húsin vóru ikki heilt lið- ug, men tey noyddust at flyta kortini. Ikki fyrr enn í heyst vóru húsin liðug.

Nógvar útreiðslur

Alt grundstykkioð er ikki goldið. Tað kemur ein rokning aftrat fyrri felags- økið. Hvussu stór henda rokningin verður, er ikki heilt greitt, men hon fer væntandi at liggja um ein- ar 30.000 krónur.

Eitt er grundstykkioð og hús. Tað fylgja eisini að- ar útreiðslur av at byggja. At gera úttan um húsin kostaði nóg, tí stykkioð er ójavn. Og so skuldi kom- fyrr og annað keypast. Innbúgv keyptu tey lítlið, kláraðu seg við tí, tey høvdu og fingur.

Nú skulu tey byrja at gjalda lánini aftur. 8.500 krónur skulu tey gjalda um mánaðin fyrri lánini. So

koma allar hinar útreiðsl- urnar aftrat. Hildigunn væntar, at tað verður tungt, men ikki so ringt, sum tá tey afturrindaðu grundstykkioð, tí nú fer skatturin at minka mun- andi av rentufrádráttin- um. Samlaða inntøkan hjá teimum báðum er eisini vaksin nakað.

Lítið til avlops

Men lítið verður til avlops av teimum 26.000 krónun- um, ið tey bæði forvinna. Tað er ikki okeypis at hava eitt hált annað ára gamalt barn. Klæðini kosta, og dagroktin somu- leiðis. Neyðugt er hjá teimum at hava bil, tí tey buggva so langt frá ar- beidsplassunum, og buss- leiðirnar passa ikki til. Bil- urin kostar heldur ikki einki.

Húsin eru ikki stór, 108 fermetrar báðar hæddir- nar iroknaðar.

Hildigunn heldur, at hjá ungum familjum er einki at gera úttan at leypa út í og byggja. Við sparsemi fer tað óivað at bera til. Tey kenna heldur einki annað til enn at spara.

Hildigunn heldur, at gott hevði verið, um onk- ur bókingur um hús- bygging fanst, so fólk vistu, hvat tey skuldu halda seg til. Sum er, mugu fólk sjálv leita sær

vegleiðing hjá øðrum, sum hava bygt.

Barnaansingin ein annar trupulleiki

Hildigunn heldur tað vera harmiligt, at tað skal vera so, at bæði noyðast út at arbeiða beint sum tey hava fingið barn. Barn- burðarfarloyvið var bara 14 vikur. Tey hava bæði heilt starv. Hon hevur ofta kveld- og vikuskiftis- vaktir, og tí siggjast hon og maðurin sjáldan.

Teimum dámar væl at buggva uppi á Flat. Har er fritt fyrri, og útsýnið hjá teimum er gott.

Hildigunn heldur tó, at barnagarður og vegg- stova sjálvsagt áttu at verið bygd samstundis í bylinginum. Hennara son- ur er skrivaður upp bæði til veggstovu- og barna- garð, men enn hevur ikki eydnast at fáa pláss. Skáli átti eisini at verið nærind- is, so børnini í grannalagn- um kundu fylgst.

Hildigunn er væl nøgd við sína dagrokt, men tað hava verið trupulleikar við tað, at sonurin hevur skift dagrokt triggjar ferðir. Hon heldur, at børnini hava gott av at vera í veggstovu og barnagarði.

Men tað er ov dýrt. Um ein familja hevur fleiri børn í veggstovu og

barnagarði, er ikki meira enn tað loysir seg at ar- beíða.

Hildigunn heldur, at tað fer at bera til hjá teimum figgjarliga. Men tað krev- ur, at bæði arbeiða. Ein inntøka klárar ikki at aft- urgjalda lánini.

randi

